

4. Opreș D., Opreș M. Valori, modele și așteptări ale liceenilor din județul Alba. Cluj-Napoca: Editura Eikon, 2013, p.220.
5. Opreș D., Acatrinei I. Aspects Regarding the Formative-Informative Relationship in the „Pedagogue” by Clement of Alexandria. In: Educatia 21 Journal, (23) 2022, p.78. In: <https://doi.org/10.24193/ed21.2022.23.08> (accesat: 07.09.2023).
6. Opreș D. Implications of the industrial revolution for the family and for the family education. În: Educatia 21 Journal, (21) 2021, p. 62. In: <https://doi.org/10.24193/ed21.2021.21.06> (accesat: 02.09.2023).

ASPECTE BIOETICO-JURIDICE ÎN ASISTENȚA CHIRURGICALĂ, OBSTETRICĂ ȘI ONCOLOGICĂ A BOLNAVELOR CU CANCER MAMAR ASOCIAT CU SARCINA

Corneliu Ureche, dr. șt. med.

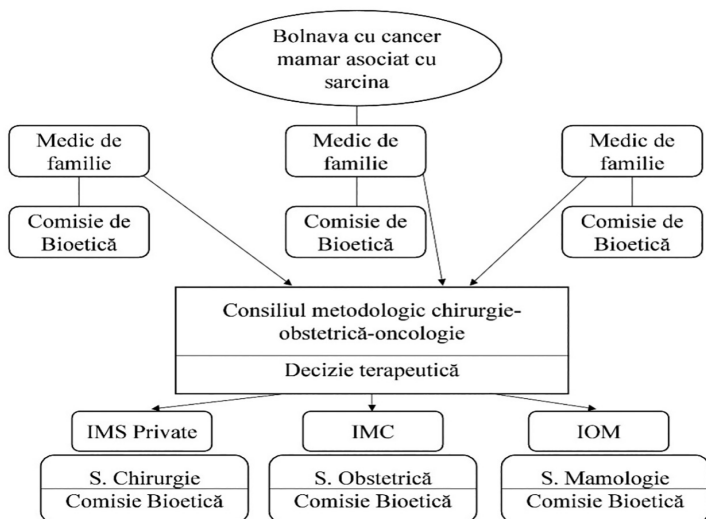
Spitalul „Repromed+”, Chișinău, R.Moldova
ureche8cornel@gmail.com

BIOETHICAL-LEGAL ASPECTS IN SURGICAL, OBSTETRICAL, AND ONCOLOGICAL CARE OF BREAST CANCER ASSOCIATED WITH PREGNANCY

Breast cancer associated with pregnancy presents a current problem that imposes both challenges, but also multiple peculiarities of diagnosis, complex treatment, rehabilitation, etc. Being at the intersection of different medical disciplines, specific methodologies are also required to solve the pregnancy depending on its semester, but also on the tumor process, TNM stage, histological and immunohistochemical forms, tumor aggressiveness, complex treatment, etc. At the same time, the problem also imposes bioethical and even legal particularities, highlighting the role of institutional bioethical commissions and specialized methodological councils, determined by a scientifically argued organizational chart and practically presented by the author.

Conduita medicilor, morala și responsabilitatea sunt principiile, dar și normele, idealurile, regulile, convingerile în activitatea lor cotidiană. Această filosofie a fost descrisă în toate teoriile școlilor filosofice pe par-

cursul evoluției lor, de la Platon, Aristotel, Kant, Hegel, Feuerbach etc. până la Potter. Apariția orientării științifice interdisciplinare, care se situează la tangența dintre mai multe discipline – filosofie, biologie, etică, medicină și altele, a determinat bioetica. Da, ea este o sinteză. Așa și în cazul bolnavelor cu cancer mamar asociat cu sarcina, induce o problemă de asistență medicală specializată, dar la tangența dintre oncologie, obstetrică, chirurgie și multitudinile responsabilități medico-juridice, dar și morale ale medicului. Această problemă include sarcina, semestrul sarcinii și rezolvarea ei, procesul tumoral – cancer mamar în diferite stadii și rezolvarea diagnosticului și tratamentului specializat oncologic, dar și specific personalizat a tratamentului chirurgical, al volumului de operație și ce e important, al momentului acestor acțiuni în ansamblul lor și al tratamentului complex. Se impun atât acțiunile, dar și inacțiunile medicului, dar și al dreptului pacientei, acordul ei informat, participarea pacientei la decizia terapeutică, dar și respectarea principiilor bioetice, a umanismului față de făt, bolnavei gravide cu cancer de sân. Crearea Consiliilor chirurgical-obstetrical-oncologice pentru determinarea tacticii de tratament specializat chirurgical, obstetrical și oncologic, a rezolvat esențial ameliorarea serviciilor specializate acordate acestui grup social specific. Aceasta a fost baza unei metodologii de asistență medicală specializată a bolnavelor cu cancer mamar asociat cu sarcina.

E de subliniat, că în dependență de trimestrul sarcinii, când sunt riscuri înalte pentru făt și bolnavă, se recomandă, inclusiv întreruperea sarcinii. E oportun necesar, ca în aceste cazuri să fie discutate și la Comisia de Etică a IMSP sau IMS Private, ce ar aproba o decizie în baza normelor și principiilor bioeticii.

Evident, că Comisiile Bioetice Instituționale analizează toate aspectele etice, morale, dar și cele la tangența dreptului, consimțământului informat, pentru tratamente, reconstrucții mamare, endoprotezare și celor de tutelă după caz și altele. Implementarea principiilor bioeticii în activitatea medicală specializată a bolnavelor cu cancer mamar asociat cu sarcina, asigură apărarea demnității ființei umane sub toate aspectele ei complexe.

ASPECTE BIOETICE ÎN PROCESUL COMUNICĂRII FARMACIST-PACIENTDIN CADRUL FARMACIEI COMUNITARE

Liviu Bezu, asist. univ.

Catedra de filosofie și bioetică,

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”,
Chișinău

liviu.bezu@usmf.md

BIOETHICAL ASPECTS IN THE COMMUNICATION PROCESS BE- TWEEN PHARMACIST AND PATIENT WITHIN COMMUNITY PHARMACY

Communication between pharmacist and patient is a component of the therapeutic act that takes place within the pharmacy. This is a method by which the pharmacist obtains access to the patient's medical information, to important information, in this context, from the past, from the present and about the medication prescribed by the doctor to be administered in the future. This practice cannot be excluded from the therapeutic exercise, so it should necessarily obey bioethical principles in the narrow sense. An easy access to medical services within the pharmacy gives the pharmacist the opportunity to interact with patients more often than medical workers in clinics or hospitals. Apart from aiming to avoid medical errors in